Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 138 (10.521). Львів, четвер 25. червня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—2 год. пополуд. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 дол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

У важенну хвилю.

Зайвим було би малювати ту боротьбу і війну, зайвим було би приводити факти і старатися суцільно, ядерно й вичерпуючо повязати їх в одну цілість. Бажаючи вивязатися з цього завдання, требаб писати цілі томи. А зрештою, чи кожний з нас не бачить тих фактів щоденно, чи не відчуває їх, чи не двигає на своїх плечах? Саме тепер ущасливлено нас новими ухвалами „кресової секції" з метою остаточно розторощити останки нашого шкільництва. Саме тепер на порядок нарад польського сойму ввійшла справа „земельної реформи", якій вже віднято навіть декорацію „реформи", а просто названо законом „про парцеляцію і кольонізацію". Не треба читати поодиноких постанов того закону, вистане в найзагальніших зарисах освідомити собі „парцеляцію й кольонізацію", щоби уявити собі, що жде наше село і нашу націю взагалі. По феріях приходить до вирішення справа громадського самоврядування.

А чи ми приготовані до оборони, чи хоч думаємо про неї, чи розпоряджаємо організованими силами? З жалем і смутком треба признати, що ні. Ми внутрі розбиті, розпайовані, розпорошені. Наші політичні організації слабі, здезорганізовані, без провідної думки, наші політичні штаби не лише без плянів боротьби, але й без плянів оборони. Наше політичне життя є не лише анемічне, бліде, нуждене, але воно пливе без керми і вітрил. Вже давно улеглася буря в склянці води, яка розшаліла була після 14. березня 1923, вже був час докладно засувати собі не уроєний, але дійсний стан річей, вже був час закинути пусті слова і менше або більше вдатні теорії та приступити до діл... Був час, одначе не для нас. Ми майже нічого не навчилися, якщо не забули того, що вже вміли. Наша оборонна акція носить роздрібний, фрагментарний характер.

А прецінь сьогодня кожний громадянин глибоко відчуває, що тільки сильна, в першу чергу політична організація може сяк-так успішно ставити чоло тому безоглядному походові. Сьогодня кожний громадянин відчуває потребу національно-політичного обєднання, створення з розпорошених груп і гуртків одної спільної, сильної організації. Свідомість, насущна потреба такої організації є у всіх на устах. На жаль, праця в тому напрямку йде черепашим кроком та виявляє постійні хитання і відступи. Дехто взагалі не хоче чи не може здати собі справи з ваги переживаного нами моменту. Сектантська формалістика, звязана з парафіяльною „дипломатичністю", будяча в запічникових просторах і загумінкова „шантеклєрність" — ось перепони до зрозуміння ваги хвилі. Крім того до коліс розбитого воза, що стоїть на одному місці, чіпляються всякі зайві ганчірки, які стримують його рух.

В нас часто можна почути деклямації на тему всеукраїнства, але тільки в святочних хвилях. В практиці деякі статичні діячі не тільки нічим не засвідчують всеукраїнської думки, але не в силі навіть переступити „сокальського кордону". Вони ставлять себе в центрі політичної системи, як альфа і омега її правильности. Вони часто говорять про свою самостійність і незалежність в думках, словах і почипах, а не в силі визволитися від найлекшого повіву з чужих сторін. Одним словом: в деяких наших тзв. відповідальних колах є дуже слабе зрозуміння для ваги сучасного моменту, а ще слабша охота сповнювати взяті на себе обовязки. А час не жде, удари сиплються на нас, як з рога обильности, а деякі люде з претенсіями відповідальних політиків... переступають з ноги на ногу. Досі їх поведінка була толерована. Треба було виждати, треба було дати їм змогу проявити себе, виявити своє вміння, розум, здатність і силу. Нині мається враження, що на тому місці є vacuum. Коли ж той гурток, що займає його місце буде тільки ставити перепони в перетворенні розбитих груп в одну силу, то прийдеться те vacuum заповнити мимо нього, а може й проти нього.

Сойм.

„Земельна реформа" в соймі.

Згідно зі заповідю в понеділок (21. цм.) на порядок нарад сойму ввійшла справа земельної реформи. Новелі до закону з 15. липня 1920 року вже в самому наголовку привернено вірніший зміст, називаючи її законом „про парцеляцію й кольонізацію". Селянські партії вже в комісії земельних реформ заповіли поборювання цього нового твору польської реакції.

Перед приступленням до звіту комісії земельних реформ, який мав реферувати пястовець Макульскі, визволенець Полякевіч запропонував перервати засідання сойму, щоби дати спромогу комісії земельних реформ вибрати нового референта, бо пос. Макульскі, був. віцепрезидент Головного Земського Уряду є замішаний в гомінку дойлідську афору. Проти цього внесення запротестували пястівці. Марш. Ратай піддав під голосування тільки першу частину внесення. За внесенням голосували визволенці, бундівці, епепівці (нац. робітн. партія), Українці, Білорусини і нез. хлопська партія. Проти цілий хієно-пяст і Жиди. Пепесівці усунулися від голосування. Після того на трибуну виступив референт пос. Макульскі. Це вивело з рівноваги опозиційні фракції. Визволенці й бундівці почали бити пульпітами, Українці й Білорусини почали грати на ріжнородних інструментах. Супроти того перервано засідання, а коли знову його розпочато, негайно вибухла обструкція. Тоді другий раз перервано засідання і скликано конвент сеніорів, на якому рішено справу Макульского передати маршалківському судові. Та з розпочаттям нарад заявив пос. Полякевіч, що така постанова його не вдоволяє, після чого визволенці опустили соймову салю.

Референт Макульскі, прийшовши до голосу, спинився над історією земельної реформи. Законопроєкт про земельну реформу тільки формально є новелею до закону з 15. липня 1920 р., фактично є це зовсім новий закон. Теперішня новеля чи закон спирається на отсих передумовах. Парцеляція мусить відбуватися добровільно, але під напором держави. Річно мусить бути розпарцельовано найменше 200.000 гект. Коли не осягнеться цеї висоти добровільно, то тоді міністр зем. реформ приноровить примус. В законі передбачується між иншим поміч на купно землі одиницям економічно слабшим.

Під кінець засідання відчитано інтерпеляцію „Визволення" в справі ігнорування урядом осуду Найв. Палати держ. контролі, що торкається б. віцепрез. Гол. Зем. Уряду пос. Макульского, який безкарно поповнив надужиття службової натури.

Обструкція має бути продовжувана.

Чи Ви вже є членом Кооперативи „Рідна Школа"? Як ні, то впишіться негайно! Один уділ (пай) 5 зол., число уділів необмежене. Вписове 50 грошів. Заяви приступлення можна одержати в кождому кружку У. П. Т. — Пишіть і посилайте гроші на адресу: Дирекція Кооперативи „Рідна Школа" Львів, Ринок, ч. 10. II. пов.

„Концесії"

VI.

Польські „концесії" для не-польських територіяльних народів: Українців, Білорусинів і Литовців обіймають 14 точок. Дві з них, що торкаються одного відділу краківського університету („Studium slavicum" і катедра української літератури) ми вже обговорили. Инші точки обіймають собою „концесії" в ділянці всенародного й середнього шкільництва. Порядок і схема укладу тих „концесій" має на меті так заплутати справу, так попереткати її всякими благодатями, щоби читач, особливо чужинний, відніс враження, що тут справді мається на увазі заспокоїти шкільні вимоги не-польських народів. А щоби таке враження штучно викликати, переводиться „рівноправність" всіх „національних меншостей".

Що це значить? Це значить, що береться за основу найменше розвинений народ і — поступаючись йому в шкільній ділянці якоюсь дрібничкою, нагинається до неї націю більше розвинену, на вищому ступні культурного розвитку. Нар Білорусини й Литовці взагалі були в цілости поставлені в такі умови, що — не маючи власних шкіл і національних установ — не могли розвивати своєї національної культури. Білорусини й Литовці аж підчас світової війни за німецької окупації здобули невеличку мережу національного й середнього шкільництва. Ці здобутки Білорусинів і Литовців з воєнних літ стали основою їхнього національного шкільництва після розвалу царської Росії в процесі творення власної державности. Очевидно, литовська держава та Рад. Білорусь вже поставили своє шкільництво. Та на білорусько-литовських просторах ті початки національної школи безцеремонно знищено, насаджуючи польську шкільну сітку. Вистане згадати, що з цілої мережі білоруських шкіл на Зах. Білоруси остало всього-на-всього дві десятки. Ясно, що в такому короткому часі істнування білоруської й литовської національної школи важко було придбати для неї всі підручники. На це треба довшого часу. До тогож польський уряд, бажаючи спинити розвиток білоруської й литовської школи, робив найможливіші перепони її вивінуванню під кожним оглядом. Головно на творення шкільних підручників шкільна магістратура наложила своє veto. Те саме явище стрічаємо й на українській національній території за „сокальським кордоном". Розуміється, польським чинникам не подобався також дух вже істнуючих підручників і тому розвивалася боротьба з цими підручниками немов би з „диверзійними ватагами". Не диво, що знаменниті язикові закони для „кресів" не застали вже ні білоруських і литовських шкіл, ні білоруських і литовських підручників, яких зрештою не було багато.

Зовсім инакше малася справа з українським шкільництвом в Галичині, яке було вже високо розвинене — якостею й скількостею, яке мало за собою велику традицію і достаточне вивінування. З галицько-українським шкільництвом, що від всенародньої менше й більше

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 454/25. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 134 (10.451) z dnia 20.VI. 1925, w artykułach następujących: 1) „Koncesija" w ustępie między słowami: chociaż... a: jakoż, b) sojmi urząd... do końca artykułu. 2) W artykule pod tytułem „Hołod" w ustępie między słowami: zawieszczania... a: W tanori w Józefowi zawieszczona ad 1) a) zbrodni z § 65 a) u. k., ad 1) b) zbrodni z § 70 u. k., ad 2) zbrodni z § 65 a) u. k., uznał dokonaną w dniu 18. czerwca 1925 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu, wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 i zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 20. czerwca 1925 r.

Hawel.

сової школи через середне шкільництво вже давно досягло було вершин університету (10 українських катедр на львівському університеті), важко було розправитися за одним махом так, як з білоруським і литовським шкільництвом та з українським шкільництвом на Волині, Холмщині, Підляшу й Поліссю. Бо тут були не лише всі шкільні підручники, починаючи букварями і кінчаючи університетськими; тут було глибоко вкорінене не лише бажання і змагання до рідної школи, але й її традиція.

Спершу зачинено всі університетські катедри, прогнано українську молодь з високих шкіл, а опісля пішов рівнобіжний наступ на українське всенародне й середнє шкільництво. Понад 400 (чотириста) українських народніх шкіл самовільно й протизаконно перемінено на польські, знесено українські учительські семинарії, заведено польське внутрішнє урядування у всіх українських школах, а навіть занесено довбню над українським приватним шкільництвом.

Одночасно всі ці зусилля, всі невтомні заходи все таки не могли уподібнити Галичини в шкільній ділянці до инших „кресових" земель. Тоді видумано язикові закони, „нову" організацію шкільництва на кресах і завершено все те „шкільним плебіспитом". Надії, що населення в добі голодової катастрофи, позабуде из свою школу, завели. Масові декларації, сотні тисяч заяв при впертому поборюванні найможливійших перепон — виявили, що українське населення сильно дорожить своєю школою.

Мін. Ст. Грабскі є певний доброго висліду цього відроблювання, коли вже в 1-ій точці своїх „концесій" невідклично обіцює завести у всенародніх школах двоязичну науку... „згідно з бажанням батьків". Треба признати, що польський міністр освіти є добрим спірітистом і має незвичайно витресовані медія, коли вже наперед може знати „бажання батьків". Очевидно, все це не відповідає дійсности. Українські громадяне домагаються від польського уряду виключно тільки школи з українською мовою навчання.

Мін. Грабскі є того переконання, що вистарчило шість літ польського панування, щоби всі „національні меншости" підвести під один стрихулець, щоби зрівняти їх в культурно-освітньому упадку. Переконатися про це не важко. Вистане приглянутися тільки деяким „концесіям" міністра Грабского. Отже точка 4-та говорить про видання білоруського букваря і читанки, а точка 6-та говорить про видання таких-же читанок для шкіл українських і українсько-польських — так, немов би українська школа ставила перші кроки і ждала на благодать букварів і читанок. Щастя ще, що помисловий Ст. Грабскі не робить нам таких „концесій", як Білорусинам і не творить курсів для продукції українських учителів. Цею благодатю ущасливлено вже раз Білорусинів на те, щоби опісля курсистів нагнати на чотири вітри. Супроти Українців, які з примусу засилюють своїми учителями висококультурну Конгресівку, така „концесія" була би вже за далеко їдучою провокацією.

В обороні еміґрантів.

Промова посла Войтюка з посольської комуністичної фракції виголошена в соймі дня 5-го червня 1925 року.

Закон, предложений комісією про виїзд еміґрантів виключно через польські порти, який нібито має за ціль оборону еміґрантів, має стільки спільного з охороною та опікою над еміґрантами, скільки діяльність усіх чинників та інституцій утворених для цієї опіки. Це торкається в першій лінії діяльности еміґраційного уряду.

Еміґраційний Уряд був і залишається бюрократичною установою, яка веде „наперову працю", трактує еміґранта тільки як джерело доходу, одержуваного в виді оплат за візу, за перебування на еміґраційному етапі та инших оплат, що їх складають буцім то пароходні лінії, а в дійсности еміґранти. Доказом цього є хочби й те, що від січня ц. р. північно-американські пароходні лінії протягом двох місяців піднесли ціни на 100 проц. Еміґраційний уряд навіть словом не обізвався на це здирство. Безпідставність піднесення плати за корабельні білети є тим більша, що її (плату) бралося в твердій валюті, а тому не могло бути й мови про спадок вартости гроша.

Про діяльність Еміґраційного уряду, який буцімто керує цілою заробітною еміґрацією з Польщі, найліпше булоб спитати тих всіх еміґрантів, які виїхали з краю, а передовсім тих реемігрантів з Америки, що вернулись у Польщу з тяжко заробленим грошем, а яким то цей гріш відібрано, та ще й до того роблено безглузді утруднення при їх повороті до Америки. Всі ті працюючі, що так рвалися до незалежної Польщі, що надіялися знайти в ній своє щастя, проклинають сьогодня порядки, які завела польська буржуазія в державі.

В свій час тов. Скрипа вже вказував, як польський уряд до спілки з пароходними товариствами бере потрійну, в порівнанні з німецькими лініями, плату за переїзд у Південну Америку. Одначе до цього часу уряд не міг знайти на це пояснення ні дати відповіди.

Стверджую, що метою теперішнього закону, облудно прикритого патріотичним плащиком, є збільшення зисків польської буржуазії. Рівнож мушу ствердити, що еміґрантам з польської держави зовсім не залежить на тому, щоби відбувати свою подорож через Данціґ чи Гдиню. Еміґрантам вигіднійше виїзджати через заграничні порти. Пароходні лінії, що висилають свої пароплави з Данціґа, мають пароплави старі та малі, позбавлені найнеобхіднійших вигід: подорож такими пароплавами тревае 16 днів, крім цього еміґранти змушені є переїздати. Це в той час, коли дорога з заграничних портів продовжується 7—8 днів, а навіть тільки 5.

На додаток в дезинфекційному „чистилищі" Еміґраційного Уряду в Вейгерові еміґрантів трактується як скотину: їх голять, стрижуть і палять їх майно.

Пароходні лінії вивезли в останньому часі за океан кілька десять тисяч людей з Польщі. Виїхали ці люде до Канади, Куби, Мексика, Арґентини і Бразилії, — тільки тому, що польська буржуазія не могла дати їм праці, а при тому ціла держава, а головно т. зв. „креси" заповнені еміґраційними агентами, які намовляють людей до виїзду та обіцюють їм золоті гори за океаном.

Уряд капіталістів і обшарників буцімто заборонює цю аґітацію, але в дійсности польська буржуазія рада цій дикій еміґрації, цьому відпливові пролетарських сил, бо підчас промислового застою та зі страху перед безробітними охоче викинула би з Польщі цілі маси робітників. З другого боку польські обшарники ошукують себе надією, що завдяки еміґрації селян у заморські краї, ослабне боротьба селянина за землю.

Така дійсна причина того, що по відомостям американської преси, 16.000 польських робітників і селян перебуває зараз в розпучливому положенні на Кубі, куди їх вивезли з Польщі еміґраційні шакалі, котрі обіцяли цим нещасливцям, що перепачкують їх до Америки. Десять тисяч людей живе в страшних матеріяльних та гігієнічних злиднях, не маючи грошей на прожиток, ні змоги заробітку та середників на поворот домів. Маси гинуть з голоду та від несприятливого клімату. Буржуазія сильно заінтересована у висиланню з краю робітників і селян і провадить це підприємство на спілку з пароходними лініями. Польська еміґраційна політика має за ціль тільки позбавлення краю сотень тисяч найздоровших, самих енерґійних пролетарів, які можуть бути в Польщі небезпекою для панування буржуазії. А там, де клясовий інтерес польської буржуазії йде на руку польському націоналізмові, там відбувається прямо торговля невільниками до заморських країв. По цілій Західній Україні гуляють сотні еміґраційних агентів, що напевно тішаться сильною піддержкою польського уряду, які стараються вивезти робітників і селян зі з гарбаних польською буржуазією українських земель.

Те саме діється на Західній Білорусі. Це новий спосіб зменшування родовитого українського і білоруського населення та насаджування таким чином польського на місце виїхавших з світ за очі.

Тепер висилається маси еміґрантів до Бразилії на плянтації кави, при чому еміґраційні шакалі роблять такі полекші, що

Пурус паста до взуття королевою всіх паст до взуття

оплачують навіть подорож еміґранта, аби тільки був здоровий і сильний! А в Бразилії чоловік за 10 літ не одробить із жебрацької платні того, що йому порахують агенти за подорож і удержання. — Такий еміґрант стає там невільником плянтатора.

Хай-же нам польська буржуазія скаже отверто, яку спілку задумує вона зробити з пароходними лініями, що мають перевозити еміґрантів виключно через польські порти, по думці обговорюваного закону?

Алеж зараз ми не довідаємося про закулісові торги. Добре тільки це знаємо, що коли польський уряд, не маючи власних портів на Балтику, добивається переведження цього закону з очевидною кривдою для еміґрантів, то робить це напевно керуючись головним чином гаслами буржуазії, котра стремить до викинення поза край міліонових мас робітників і селян. А що буржуазія має привичку і на політиці (і найбільше на політиці) грубо заробляти, тож не сумніваємось, що вілею буржуазії є так зорганізувати еміґрацію, щоби селянин і робітник був змушений оплачувати свій проїзд вже не протягом [illegible] 10, а протягом яких небудь 20 літ.

І буде це робитись неодмінно — в імя гасла: „опіка над еміґрацією".

Ще 10-го грудня минулого року ми вказували на пароходне товариство, яке допустилося шантажу на еміґрантах, наражуючи їх на страту майна та здоровля при відправі їх із Канади. Уряд не дав до цього часу в цій справі ніяких вияснень. Від того часу всі ми читали в газетах, що инше пароходне товариство було переловлене на висиланню людей з фальшивими еміґраційними документами, та наразило тим самим людей на страту гроша і на тюрму. І, не диглячися на те, ці пароходні лінії істнують і провадять свої справи ще й тепер. Чи не свідчить це ще раз найвиразнійше про те, що польський уряд заінтересований в діяльности цих товариств?

При обговоренню еміґраційної політики в цілому — зможемо достарчити ще більше доказів про близький контакт уряду з еміґраційними шакалами. Але й все до тепер сказане, вистарчить для ствердження, що польський уряд провадить подвійну гру, яка не має нічого спільного з дійсною опікою над еміґрацією.

Зогляду на сказане, не маючи ніякого довіря до так дбайливих способів опіки уряду, висловлююсь проти закона, як ще одного доказу істнування планової продажі робітників і селян на заморські ринки.

В імени Посольської Комуністичної Фракції зголошую внесок: „Сойм відкидає проект закону про виключність польських портів для еміґрації".

Духовна цензура і духовенство.

(Голос священика.)

Новий розпорядок львівського Митр. Ординаріяту про духовну цензуру книг викликав деяке заворушення в духовних і навіть у світських кругах, тому позволю собі — з усякою пошаною для власти — висказати в цій справі також і мою гадку, оперту на довголітнім досвіді і деякім розумінні публичного життя.

Полишаю на боці цензуру на церковні й наукові книги та на дописи до антирелігійної преси, — хоч і про це можна би ще дискутувати, — лишень обмежуся до священичих статтей поміщуваних в прихильних для релігії й церкви часописах. І тут мушу сказати, що в нинішних наших відносинах не уважаю цього розпорядку корисним для церкви і загальної справи.

Доля нашого народу віддавна була дуже нещаслива. Опинившися під чужою владою, наш нарід терпів тяжкий гніт на національнім і церковнім полі, а наслідком цього покинули його вже в давних віках всі висші верстви. Остало лише селянство, що двигало тяжке ярмо неволі й кріпацтва і було трактоване гірш худоби, дарма, що воно було християнське. Таї гнобителі називали себе християнами. Аж перед 70 роками діждалося воно особистої свободи і одержало змогу сяк-так розвиватися. Тоді прийшло йому з допомогою наше духовенство, що сповняючи обовязок свого звання, стало пильно трудитися над його просвітою, отверізінням і здобуванням йому горожанських прав.

Головним засобом у цій праці являлося живе слово і преса. Наше духовенство обговорювало на соборчиках і инших зібраниях во пекучі потреби народу й способи заради, поручувало їх на проповідях, а світлійші мужі подавали свої думки в пресі і загрівали тим чином увесь загал до праці. Переглянымо давні річники „Слова", відтак „Діла" і ми знайдемо найкращі перли духа нашого духовенства, побачимо цілу історію нашого відродження. Отся праця була ідейна, свобідна і ніколи не спинювана, та принесла добрі овочі. Вправді наше духовенство за весь той час мусіло боротися з могучим противником, але таки допомогло народові дійти до високого національного освідомлення. Вся та праця піднесла значіння і повагу духовенства і церкви в очах народу.

А щож говорити про теперішній час! Ми священики найкраще знаємо, яка тепер доля нашого народу; чиж маємо його в тяжкій хвилі полишати? Ні! бо це було би спроневіренням нашому званню! Та ми додамо тут, що нині від нас не жадається політичної роботи, але вистане, коли будемо ревно працювати в церкві та на полі просвітнім і горожанськім. Бо коли дамо народові моральну культурну основу його буття, то решту пісні доспіває він собі сам.

До цеї культурної праці накликує священиків митрополит Андрей і жаліє, що духовенство по ударах війни не обявляє для неї більшого зацікавлення. Одначе щоби заставити духовенство до культурної праці, треба конечно повернути йому давну свободу думки, щоби воно могло обговорювати прилюдно свої справи і загрівати себе взаїмно до сповнення свого завдання.

Більшої свободи ділання треба нашому духовенству ще й з инших причин. В деяких справах появляються конфлікти між нашою церквою і урядом, або між нашим і другим обрядом; і тоді звичайно не годиться виступати отверто і рішучо. Але в таких випадках ставала в пригоді організація духовенства і преса, виступаючи різко в обороні належних прав. Так діється воно в цілім світі і так бувало часто й у нас. Одначе з заведенням офіціяльної ординаріятської цензури та з підданням усіх виступів духовенства під апробату ординаріятів тим самим спадала би вже вся одвічальність на владик. А чи було би це корисне для справи?

Але я піду дальше. Вже не раз таке бувало, що деякі владики під напором чужого уряду або других чинників відступали від провідної лінії свого народу. Однак загал духовенства стояв при народі і піддержував його справу. І я скажу, що тим способом ратувало духовенство повагу своїх епископів і церкви в очах своєї суспільности. Але ми можемо діждатися ще гірших часів. По думці конкордату не має ні духовенство ні нарід ніякого голосу при виборі своїх епископів. І ми можемо діждатися такого, що на владичі престоли будуть покликувані люде непожадані нашому народові і обрядові, котрі стануть вводити у нас чужі поручення. І чиж мало би духовенство підчинятися сліпо їх приказам? Гадаю, що поважаючи свою власть, буде йти дорогою, яку вкаже йому совість і обовязок — инакше проти свого народу; — нанесло би воно тяжку шкоду своїй церкві. Але я посмію піти ще дальше. Мені видиться, що в нашім духовенстві зарисовуються нині два напрями: старої і новоі школи. Священики старої школи уважалися передовсім слугами і учениками Христа та помічниками епископів. У них була девіза: „Бога бойтеся, князя (хочби й церковного) чтите!". По думці цеї першої візи вони були традиційно [illegible]

ті глибоким почуттям, що мають сповняти свої духовні повинности ради самого Христа, а не тільки для того, щоби догодити епископові. Звідси і походила їх кріпка свідомість свого духовного достоїнства і своєї одвічальности перед Богом і людьми. Молоді священики нової школи уважають себе більше послушниками епископів, заслухують, що він гадає і бажає, та стараються йому догодити; а через це заникає у них почуття власної гідности і відповідальности. Особливо вражає цей сумний пров у частини духовенства станиславівської дієцезії.

(Докінчення буде.)

о. Олександер Стефанович.

Людові доми.

Незвичайно замітний рух. Маючи під рукою і переглядаючи звідомлення філій і читалень товариства „Просвіта", переконуємося, що в половині місцевостей кождого повіту будують власний дім, поширюють дотеперішній прибудовою великої салі, приступають до будови або покликують до життя комітет, котрий має завданням перевести будову власного дому. Не входимо тут у ріжницю, чи це дім читальні, чи кооперативи, чи взагалі Народній Дім, котрий буде служити спільним пристановищем для всіх культурних і економічних установ даної місцевости. Ми підносимо тільки сам факт як дуже знаменний і мусимо до нього заняти відповідне становище.

Одначе істнує певна ріжниця між власними домівками у якомусь селі або невеликому містечку, а між домами у більших містах, як Станиславів, Тернопіль, Перемишль, Стрий, Коломия, а вкінці Львів.

Хоч Львів назвали ми на самому кінці, а про те сьогоднішні уваги обмежимо тільки до Львова і його потреб, та завдань громадянства у відношенні до тихже потреб.

Ні одно місто не відчуває так недостачі відповідних домівок, як саме Львів. Числячи пятьдесять тисяч українського населення, зібраного на однім місці, Львів є одиноким на просторі північно-західних земель, котрий єдинить у собі стільки українських душ. Розкинені вони на великому просторі не можуть рішучо задоволитися одною домівкою, але з необхідности мусять продумувати над тим, щоби у кождій частині міста і на його окраїнах (періферіях) здвигати домівки, які мають заспокоювати всі потреби міського, а також підміського населення.

Краєві централі посідають свої доми, та всі вони з дуже малими вїмками можуть виповнити своє завдання у відношенні до місцевих потреб. Вонй в першу чергу призначені для установ як таких, а деякі з них мають приміщувати у себе ще й инші установи загального характеру, а тим самим і не надаються і не в силі служити льокальним потребам.

Під оглядом заспокоювання льокальних потреб відносини у Львові більше ніж невідрадні. Маємо на увазі шкільні потреби і потреби читалень, вглядно культурно-освітних установ з широким характером як передшкільного так і позашкільного виховання.

До недавнього часу одна тільки 7-ми клясова школа дівоча ім. Т. Шевченка мала свій власний льокаль при вул. Мохнацького 12. Всі инші містилися у винаймлених домівках. Одначе величина домівок була того роду, що наука мусіла відбуватися на протязі цілого дня і чергувалася так, що домівки переважно заняті для науки молоді від 8-ої рано до год. 8-ої вечером. З останнім роком справа дещо покращала, бо на стрийському передмісті побудовано на пл. при вул. Супінського (де тепер Ак. Дім) домівку для хлопячу школу ім. Т. Шевченка і на Личакові відреставровано два партерові доми на реальности дарованій Ексц. Митрополитом Шептицьким, як домівку для школи ім. князя Льва. Всі инші школи, а особливо дві найбільші з них хлопяча і дівоча ім. Грінченка на городецькому передмісті (шкільної молоді більше віж тисяча) у винайманих домах, котрі далеко не заспокоюють потреб, які ставимо до школи.

Ще більше безнадійно стоїть справа з домівками для захоронок і для читалень Т-ва „Просвіта".

Читальні „Просвіти" у Львові мають такі завдання, що для них потрібно просто осібних, відповідно построєних домів. Тимчасом читальня в середмісті міститься в одній невеликій кімнатці в каменниці „Просвіти" і цю кімнатку ділить ще з другими установами. Читальня на Личаківському передмісті так само не має відповідної домівки. Читальня на Стрийському не мала взагалі ніякої. Щойно від осени п. р. буде користуватися домівкою при вул. Супінського, про що више була мова. Читальня на Жовківському не має домівки. Читальня на Городецькому в забудуваннях св. Юра має деякі поміщення, але все те далеко не віповідає потребам передмістя, коли зважимо, що це передмістя може постачати кілька тисяч членів.

(Продовження буде.)

М. Гавчищинський.

У. С. Р. Р.

Зріст сили куркулів.

Народній комісаріят робітничо-селянської Інспекції перевів в широких розмірах обслідування стану низового радянського апарату України. Обслідування торкнулося 18 округ, 75 районів і 22 сільських рад. По скупим донесенням української радянської преси, результати цього обслідування, у відношенню до села, такі:

На селі відбувається гострий процес розшарування села на заможників та незаможних. Зріст добробуту куркулів збільшує їх політичну активність. Маючи під собою сталий економічний ґрунт, куркулі, не зважаючи на свою абсолютну меншість, намагаються відогравати політичну ролю на селі, дістати в свої руки адміністративну владу. Політичні вимоги куркулів найбільше виявилися на останніх виборах до рад. Опинившись у сільських радах, куркулі всіляко намагаються похилити на свій бік середняків, використовуючи іноді для цього свій економічний вплив. В деяких місцевостях куркулі домагаються, щоб їм повернути землю, одібрану в порядкові розкуркулення й націоналізації майна. Низові радянські робітники не зовсім розуміють гасло: „Лицем до села", а по деяких місцевостях радянські урядовці чинять опір цьому гаслу.

(„*Большевик*").

Про зріст на селі впливу заможних елементів свідчать зіставлення вислідів виборів до рад по цілому радянському Союзі. Московська „Правда", орган ЦК. РКП., роблячи підсумки перевиборів до рад, між иншим пише, що ці перевибори відбулися тільки на одній третині Союза, а на двох третинах рішення вищих партійних і радянських органів про перевибори відкликано і перевиборів не переведено... Відношення населення до радянської влади, а радше до комуністичної партії, знайшло яскравий вислід на виборах в тім, що в ряді місцевостей на Україні, Кубані, Сибіру і Західному Краю (?) „верхушка" села потягла за собою середняків, а в результаті, в цілому ряді районів ради опинилися без комуністів! При цім „перевірка радянського апарату через критику безпартійних показалася суворійшою, ніж би якanебудь чекистська провірка"!

Отже ставка комуністичної партії і радянської влади на середняка захиталася.

Біржа.

Львів, 23. червня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 5·18 — 5·18½, канад. дол. 5·00 — 5·00½, чеські кор. 0·15¼ — 0·15½, леї 0·02¼ — 0·02½, франц. франк 0·24½ — 0·26, швайц. фр. 1·00—1·01, анг. фунт. 24·85—25·00.

Золото. 20 кор. 21.70—21·80, 20 франк. 19·60—19·70; 20 марк. 24·70—24·80; 10 руб. 26·70—27·80.

Останні вісти.

Жидівсько-польські переговори.

Жидівська преса радіє, що переговори жидівської буржуазії з польською реакцією добігають до успішного кінця. В понеділок пос. Райх відбув конференцію з мін. військових справ Сікорским, а опісля конферував з мін. освіти Грабским. Спільна конференція пос. Райха і пос. Тона з міністрами Скшиньским і Грабским відбулася у вівторок.

Польсько-жид. порозуміння.

„Хвіля" повідомляє: 23. 6. була остання конференція між пос. д-ром Райхом і д-ром Тоном та делегатами уряду мін. Ст. Грабским і Ал. Скшиньским. Конференція тривала від 8·30 до 12. год. в ночі. На цій конференції дійшло до деякого порозуміння, яке має довести до усунення непорозумінь і розбіжностей, які були досі між польською й жидівською суспільністю. Консеквенція того доконаного порозуміння виявиться в реальних фактах, які почнуться вже сл. тижня.

Рад. літаки на польс. границі.

З Вильна повідомляють, що на польсько-рад. границі від довшого часу літають радянські літаки для розвідки. На літаках є обсерватори, роблять фотоґр. знимки з ріжних військ. обєктів. Слідство виявило, що в рад. Полоцьку є спец. рад. летнича стація й гангари.

Процес б. конс. Лашкевіча.

Перед найв. військ. судом у Москві почався 23. VI. процес проти б. польськ. консуля в Тифлісі Лашкевіча, що був призначений до виміни за Вечоркевіча і Баґіньского. Вчера відчитав акт обвинувачення прок. Кузьмин. Предс. є Ульрих, боронить адв. Ро.

Заворушення в Китаї.

В Ву-Чеу вбили яп. митного комісаря, а 2 помічників ранили. Митну комору ограбили. Страйкарі в Чінг-Чінґ зневажили яп. консуля. У Гонг-Конг англ. уряд оголосив афішами цензуру листів, телеграм, ревізію в крамницях і мешканнях, заборону вивозу харчів, золота і грошей без спец. дозволу. Англійський уряд узяв в охорону всіх мешканців. Колиб убито урядника в службі, членам семі мається виплатити 225 фунтів. В Шанґаї плавба здержана зовсім. Кулі не працюють.

Арештування Берналя.

До львівських арештів привезли з Кракова Берналя, який відвідав пр. Єґера в звязи з справою Штайґера.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Прояснення горизонту.

(З циклю „Мої політрозмови".)

Перед пару днями заходив політичний референт жидівського „Тугблятту" до наших „чубів" на інтервю. Був у д-ра К. Левицького, був у д-ра Охрімовича і ще в декого. Але всюди те інтервю випало дуже мізерно, бо обом сторонам тяжко було порозумітись. Пан референт говорив то жидівським жарґоном, то таким високим стилем польської мови з варшавським акцентом, що годі було доглупатися в чім річ.

Я знаючи трохи жарґон (був два місяці на жидівській кватирі) і варшавський діялект (через Варшаву везли мене до Тухолі) рішив піти до пана референта та поставити йому кілька питань на тему недалекої жидівсько-польської угоди. Пана референта знав я ще з часів як він служив у галицькій інтендатурі, тому й певний був, що він не відкаже мені аудієнції.

Так і сталося.

Пана референта застав я за бюрком, як випробовував якісь нові печатки від Ґлязермана. При моїй появі він швидко перервав роботу, попросив мене сідати і ми розговорилися.

— Пане референте — спитав я — чи Жиди дуже жаждуть угоди з Поляками?

— Ну! А чогож ми маємо бажати як не угоди?! Ви самі знаєте, ми є народ згіднаний і війни органично не зносимо. Але [illegible] до худу боронимось як скажений свон. Тоді ні пес ні [illegible] вода нас не стримає.

— Чомуж ви — питаю — робите в такому разі угоди з Поляками?

— Ну, а з ким ми маємо її робити? Хто тут є більшим паном від них?!...

— Розумію, але... чому Жиди не робили угоди наприклад з УНР. після Проскурова, або ще й перед ним?

— Ми, бачите, мали тоді инші засоби оборони! УНР. щойно мала бути витнята.

Я в душі признавав рацію пп. референтові, але назверх не міг того показати. Порівнюючи угоду, як зовсім оправданий поступок, я занявся иншої бочки.

— Пане референте! Чи Жиди після угоди підуть проти Українців у Галичині?

— Ну, чогож ми малиб іти проти Русинів у Малопольщі? Ми тільки можемо йти з кимсь, у тім випадку з Поляками, але... як справа... ну...

— Розумію розумію! Ви значить не заріжетеся...

— Певно, що ні...

— Дуже дякую... А тепер ще прошу, скажіть мені, які будуть економічні наслідки угоди. Чи не схочете ви нажитись коштом Українців?

— Ми, коштом Русинів?... Ніколи. Знаєте добре, що помагали вам. Хлоп не потребував іти до міста за горівкою, але мав її на місці і то, в численних випадках на кредит. Ми бачили, що ваш селянин не може собі дати ради з землею, з пополичами, требаж було йому помогти збутися тягару. А хто це зробив, як не Жиди?!...

Гляньте на Карпати, чиї вони, хто поносить тягар їх посідання?!

— А як ви ставитесь до наших кооператив?

— Ну, кооперативи, з огляду на наших десять мандатів, які ми маємо, мусять змінити обсяг ділання.

Тут п. референт нахилився до мене і шепнув оглядаючись:

— Можеб так вони перейшли більше на політичне поле!

— Справді! Щаслива думка! вродувався я. — Тільки що тоді зробити з майном кооператив?

— Ну, тут ви маєте вільну руку, або передати все до магазів, або на місцях тамошнім коршмарям.

— Дуже дякую! відповів я і з огляду на те, що п. референт глянув на годинник, схопився з крісла.

— А тепер ще на останок: Скажіть мені, будь ласка, яка є ріжниця межи „Хвілею" і „Тугблаттом"?

— Велика! Величезна! „Тугблатт" є органом малопольських Жидів, а „Хвіля" польських.

Я попрощався і вийшов...

Мій антисемітизм розвіявся як дим.

Галактіон Чіпка.

ПОЗІР! ПОЗІР!
Рідний промисл, се річ великої ваги.
Жадайте і уживайте лише
„ЕЛЕҐАНТ" пасту до взуття і француську масу до підлоги
2233 1—1
О. ЛЕВИЦЬКА І СКА
Львів, вулиця Корлецького 51.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Останнє число „Діла" сконфіскувала прокуратура за три уступи з передової статті п. з. „Виденський розкол" і за чотири місця зі статті п. з. „Концесії".

— **Маніфестаційний страйк.** У вівторок між 10—12 год. рано відбувся маніфестаційний страйк робітників усіх катеґорій під гаслом: За працею і хлібом. Страйк являється організованим протестом проти зростаючої з дня на день дорожнечі на артикули, необхідні для життя в той час, коли плата за працю не тільки не підноситься, але й спадає. Деякі трамваї припинили рух в год. 10 і 45 мінут та стояли на місцях до год. 11·30 на знак солідаризування зі страйкуючими. В год. 10·30 відбулося віче робітництва на маґістратському подвірю, а в год. 12. у маґістратськом підвірю, а в год. 12. удалася окрема депутація робітництва до львівського воєводи в справі пануючої дорожнечі та безробіття. Біля години дванайцятої зібрана товпа робітників пустилася від маґістрату Руською вул. в напрямі до Воєвідства, але поліція загородила їй дорогу, при чому виявилася суперечка між демонстрантами й поліцією. Результатом її було те, що маніфестантів розігнано при допомозі кінних поліціїв. Піша і кінна поліція поводилася дуже брутально, била обнаженими шаблями і прикладами. Ми були свідками з вікон нашої редакції як один поліцай рамив пок... кладом у голову лежачого на хіднику хлопчину, що випадково віс туди воду і був потручений розбігаючоюся товпою.

— **Коломийські „хлібоїди"**, як їх формує польська преса, влаштували в Коломиї цими днями, якесь віче, на якому ухвалили післати чолобитну телеграму премієрові Грабскому від імени українського населення

але від українського населення вони не мають ніякого права складати чолобитни телеграм шкову. Урядова Пат. принесла та[illegible]

ДОМАШНІ ДАНСІНҐИ
урозмаїчує світової марки
ҐРАМОФОН „His masters voice"
„ГОЛОС СВОГО ПАНА"
Грамофон цей найновішої конструкції (система РАДІО з мікрофоновою підкладкою) узнаний першорядними знавцями цілого світа за найліпший. Вірцева репродукція без шуму. Великий вибір плит, між ин. жидівських і єврейських канторів: РОЗЕНБЛЯТТА, КВАРТІНА, СІРОТИ.
THE GRAMOPHONE Co, Limited, LONDON.
Генеральний репрезентант на Польщу:
ЙОСИФ ВЕКСЛЕР
Краків, Фльоріянська 25. Львів, Сикстуська 2. 1997 16—[?]

текст тої телеграми: „Віче українського народу виказує свою льояльність супроти Польщі і просить економічної допомоги від уряду".

Польська агенція телеграфічна передає комунікат дуже хитро і не зазначує, що авторами телеграми є хліборіди з Ільківського клюбу в Софії.

— **Вийшло з друку нове (6-те) число „Світ"**, ілюстрованого двотижневика, присвячене М. Драгоманову (з нагоди 30 роковин його смерти). Статтю про Драгоманова написав Вол. Дорошенко. На титуловій сторінці поміщена знимка могили Драгоманова в Софії, а в тексті його портрет. З актуальних знимок поміщена знимка памятника Ольги Басараб на Янівському цвинтарі у Львові, збудованого після проєкту арт.-маляра Р. Лісовського, похід львівських пластунів з віками на цвинтар, знимка абітурієнтів української академічної гімназії у Львові, знимка абітурієнтів дівочої гімназії в Перемишлі, дві знимки розвязаних кураторією двох клас (VIII А і VIII Б) української гімназії в Перемишлі, знимка артист.-співака Модеста Менцинського, УСС. Теофіля Меленя (з нагоди 10-ліття його смерти) і ин. Крім цього находиться в числі 20 ріжних ілюстрацій до статтей: „Сучасна Туреччина", „Гапон" і ин. — „Світ", одинокий тепер ілюстрований у нас фамілійний журнал, можемо поручити всім нашим читачам. Передплата виносить 4 зол. 50 сот. на квартал. Адреса: „Світ" у Львові, Руська 3.

— **Нова лінія трамваєва у Львові.** Сьогодня рано уруховлено у Львові нову трамваєву лінію, що лучить городецьку рогачку з личаківською рогачкою та личаківським залізничим двірцем. На тій лінії курсуватимуть вози зі знаком „8". Дотепер курсували ці вози на головний двірець. До личаківського двірця будуть ці вози курсувати від год. 5·57—8·30, від 13—15·30 і від 17—21·30. В инших годинах будуть вони курсувати тільки між обома названими рогачками.

— **Посол Кохановичу СРСР.** Білоруський посол до сойму Коханович

перейшов польсько-радянський кордон та опинився на території радянської Білоруси, де дає публичні виклади та лекції про всі ті благодати, які спливають на білоруське та українське населення в Польщі. Польська брукова преса називає його перехід до СРСР зрадою, а львівська „Газета Поранна" дає від себе такий високо-патріотичний коментар: „Цей ренеґат поширює між ними наклепи (?!) про настрої населення на наших східних „кресах", яке тільки мріє про „ратунок з боку Москви". Коментар нічого собі! Гідний брукової памяти.

— **Новий лік на сифіліс.** Французький професор Ро закомунікував паризькій Академії Наук про результати досвідів свого співробітника Левадита, що знайшов новий лік на сифіліс. Цей новий лік містить у собі 15 проц. арсенику і 41 проц. бізмуту, а впорскується його недужому поміж мускули. Наслідки такого впорскування дали незвичайно додатні наслідки у всіх випадках їх примінення. Зараз після першого вспорскування щезали та скоро гоїлися болячки та прищі сифілістичного походження.

— **Сарана.** На Україні появилася в Одещині сарана. Загроза, яку несе зі собою та язва для хлібороба, є величезна. У звязку з появою сарани рішила влада закликати все населення до боротьби з тою насуваючоюся стихійною бідою. Покищо появилися змаги сарани в околиці Роздільної та найбільшому на Україні садоводному окрузі тираспольського повіту. Сарана летить зі заходу. Для недопущення сарани до садів, що розложені близько залізничих ліній вислано паровози, що маневрують по шляху та відстрашують сарану парою та димом.

— **Рільничий конгрес.** В неділю розпочав свої наради у Варшаві XII. Міжнародній рільничий конгрес. На ньому явилося до 200 делегатів з Европи й Америки, а саме з Австрії, Англії, Аргентини, Бельгії, Бразилії, Данії, Голяндії, Еспанії, Канади, Люксембургу, Румунії, Союзу Рад. Республик, Портуґалії, Естонії, Зєд. Держав, Франції, Фінляндії, Швайцарії, Швеції, Італії, Мадярщини, Югославії, Японії, Канади, Чехословаччини, Чілі й ин. Найчисленнійшою є чехословацька делеґація. Після формальностей, звязаних зі святочним відкриттям конгресу, вибрано президію і секції. Після того учасники уживали варшавських роскошів.

— **Невтомний і невловимий Паніч.** По півтора-місячних, безперервних ловах на невгомонного та не позбавленого гумору Панича приходиться усумнитися в тому, чи взагалі така облава була та чи до неї направду бралася влада так дуже серіозно, як про це писали деякі польські брукові газети. Бож важко допустити, щоби польські органи безпеченства при такому великому та довгому напруженню не досягли своєї мети та не зловили якогось там одного чоловіка, що напсував так багато крови населенню і поліції. Вже одна поліційна амбіція на це не могла би їм дозволити. Отже: або так дуже серіозно до цеї облави ніхто не брався, а польська преса цілу справу непотрібно роздула, вмішавши до неї навіть воєводу, що як тепер уже відомо, їздив не до ярославського повіту на облаву, а до Шкла і Яворова відбирати чолобитню від найвірних Українців; або той апокаліптичний Паніч зовсім не істнує в дійсности а тільки в уяві деяких чинників. Бож важко повірити, щоби по нинішний день від ряду літ міг свобідно „райзувати" бандит, на голову якого наложили високу премію органи безпечества. Цеж не голка а чоловік і до того не один а з цілою шайкою. Через те всі ті леґенди про всі фортелі Паніча, про його дотеп та зручність і орієнтацію слід вважати все таки леґендами. Однак все це, саме в потвердження нашої догадки, дає нам право навести ще одну леґенду про зручність того апокаліптичного бандита. Найбільше брукова тепер у Львові газета „Курєр львовскі" принесла сьогодня вістку про те, що Паніч весь час облави брав особисто разом з поліцією участь у тій облаві на самого себе. Нехай собі всезнаючий і всечуючий „Курєр львовскі" що хоче пише а ми все таки не можемо йому вірити. Бо й якже можна допустити такий абсурд, щоби Паніч ловив самого себе разом і рука в руку з польською поліцією? А далі пише та сама газета ще й таке, що Паніч приїхав зі своїми товаришами до Львова і бавився тут кілька днів. Одна конфідентка, що мала його видати, донесла про момент його виїзду зі Львова. Поліція змобілізувалася і рушила на головний двірець, окружила всі входи та виходи, а Паніча все одно не зловила. Це тільки потверджує, що Паніч постать цілком леґендарна! За невдачу, врештою зовсім зрозуміло, як що приняти нереальність теорії про Паніча, конфідентку поліція арештувала.

— **Засуд повстанчого отамана-жінщини в Києві.** „Морген Цайтунг" приносить у 159 ч. з дня 21. VI. ц. р. вістку про засуд відомої повстанчої отаманиці, популярної Марусі Троєко на смерть через розстріл разом з її 8-ма старшинами ґенерального штабу. Марусю арештували з 21 старшинами її штабу в 1924 р. Саме на днях відбувся в Києві суд над ними. Марусю і 8-ох старшин засудив революційний трибунал, як сказано, на смерть, а инших на довголітну тюрму. Названа ґазета порівнює Марусю з Жанною д'Арк за ті величні геройства та вчинки, яких вона доказувала на Україні. Вона приняла засуд спокійно. Виконано його кілька годин після засуду.

— **Перехід архиєпископа до автокефальної церкви.** До української автокефальної церкви перейшов з російської православної церкви на Україні архиєпископ прилуцький Теодозій Сергіїв. Українська церковна Рада приняла архиєпископа і залишила його управителем прилуцької єпископської округи з місцем осідку в Полтаві. У своїй заяві з тої нагоди каже архиєпископ Теодозій таке: „Приєднуючись до Святої Української Православної Церкви і визнаючи благодатність її священства, обіцяю святу православну віру Христову, доки життя мого, твердо та непохитно боронити, кермуючись канонами, устроєм і організацією Української Православної Церкви". (За „Духовною Бесідою").

— **Жертва праці.** В тартаку Голублі під Перемишлем відтяла машина тзв. циркулярка цілу долоню робітникові Михайлові Колінчукові. Бідний зарібник став калікою на ціле життя без цілої долоні в правій руці. Його у важкому стані відвезено до шпиталю а руку поховали в недалекому лісі.

— **Відбудова на Волині.** На Волині знищено в часі війни 77 тис. будинків, а в тому 25 тис. мешканевих. Досі відбудовано 5 тис. мешкальних домів і 11 тис. господарських. На акцію відбудови уряд призвав досі 1 міл. 225 тис. зол. З цеї суми використано 60 проц. головно в користь кольоністів і осадників.

ХТО раз сметанкової
„Бранка" закоштує,
Цему навіть д а р о в а н а
Инша не смакує.

Зі спорту.

Свято весни.

Влаштували його дівочі середні школи 11. VI. цр. на площі „Сокола-Батька".

Вправді несподіваний дощ на самому вступі змочив як вправляючих так і видців та в пару хвиль пізнійше усміхнулося сонце приязно до молоді а поблажливо глянуло на перечулених батьків.

Саме свято вийшло навіть для наших сусідів надсподівано. Пізнати було, що не лише учительки вложили багато праці, але й молодь вложила багато пильности і витревалости.

Руханкові точки переплітані точками збірного хору тревали 2·30 години.

Збірна вправа, до якої стануло понад 300 учениць, радувала око видця не лише бездоганним криттям, точністю виконання, але ще в більшій мірі почуттям ритму. Учениці захоплювали видця ґраціозністю рухів і гнучким, легким ходом. Сама вправа уложена з великим знанням краси жіночого руху.

Відносно забав і гор завважу те, що казав Боберський а то, що: забави й гри дають рух, сміх і завзяття. Тому слід би зробити щасливійший добір другим разом а також удатнійший вихід. Гарний хоровід рухами може не відповідав нашій вдачі. Танець же Катерина звернув увагу публики на красу народнього руху, який треба в школі плекати. „Кошиківка", до якої стануди дружини III. держ. семинарії і гімназії СС. Василіянок, показала бездоганну комбінацію і високий рівень гри. Переможцем вийшла III. держ. семінарія хоч гімназія грала з амбіцією і завзяттям. Ця мячева гра розвиває не лише всесторонно тіло, але й вчить думати та й поправляє красу постави.

Руханкові точки закінчили учениці прив. сем. УПТ. зілюстрованням „Летить галка понад балку". Саме виконання й зілюстрування стояло так високо, що сміло можнаб цю точку дати на пописі котрої небудь із шкіл ритмічної руханки на заході Европи.

Точки збірного хору випали якнайкраще, тим більше, що диріґент зумів на площі підібрати місце, щоби голос не губився.

На що ті свята — спитаєте? — Відповіди не буду давати, бо коли хто підходить до дискусії з упередженням, то ніхто його не переконає а не переконає навіть такий арґумент, як той, що краще, аби молодь проводила свобідний час на сонці і вільному воздусі, чим щоби тинялася по вулицях. Краще щоби молодь зуживала свою передходячу енерґію в рухових грах чим щоби сиділа по кінах. А чейже ніхто не заперечить, що здоровійший рух на вільному воздусі чим шкільні вечерниці, де молодь танцює і то ій на здоровлю по думці перечулених батьків не шкодить.

Blue boy.

ОПОВІСТКИ.

Український хор Д. Котка:

у пятницю 26.	„	Турка.
у суботу 27.	„	Турка. 2150 8-?
у неділю 28.VI.	„	Турка.
у понеділок 29.VI.	„	Старий Самбір.
у вівторок 30.VI.	„	Старий Самбір.

Безплатна лікарська поміч для вагітних жінок. Що понеділка від 12—1 год. в полудне в домівці тов-а у Львові при вул. Холоровського 15. (бічна Вороновської) біля Цитаделі ординує безплатне для вагітних жінок лікар д-р О. Пододинський в порадні матерей львівської філії українського краєвого тов-а охорони дітей і опіки над молодю. 3—3

Український Центральний Комітет в Річипосполитій Польській повідомляє, що видача щомісячних допомог **українським військовим інвалідам** за їх інвалідність, починаючи з 1-го січня 1925 р. переводиться в касах Комітету (Варшава, Длуга 29) та Української Станиці в Каліші. Нижчезазначених інвалідів Комітет просить негайно подати свої адреси до УЦК.: 1. Возняк Семен, 2. Гловацький Петро, 3. Ермак Іван, 4. Лиско Олександер, 5. Мазур Яків, 6. Миколаєвич Степан, 7. Одинський Иосип, 8. Питур Матвій, 9. Панахида Іван, 10. Швелум Митрофан, 11. Кравченко Єфим, 12. Сидоренко Дмитро, 13. Вурсоль Іван, 14. Глухенко Сергій, 15. Джурко Іван, 16. Нелипович Григорій, 17. Удовико Федір, 18. Швачко, 19. Базилевський Павло, 20. Ласківський Кость, 21. Петренко Олекса, 22. Хижняк Дмитро, 23. Миколаєнко Микола, 24. Черкаський Пилип. — Український Центральний Комітет. 2229 1—3

„Стара Україна", в. VI. за 1925 рік, вийшла і містить статті та замітки: Ів. Борщака, Еп-па И. Боцяна, В. Гнатюка, Д. Дорошенка, В. Карповича, Ів. Кревецького, І. Крипякевича, В. Липинського, Ів. Нічука й Ів. Огієнка. У випуску 10 знимок і старих ініціялів. Річна передплата 10 зол. Редакція й адміністрація: Львів, вул. Чарнецкого 24. 2227 1—1

Важне для Духовенства! Деканат поморянський призначив 60 морґів ґрунту ерекціонального із надвижки деканальних ґрунтів на річ вдів і сиріт по священиках. Вказаним є, щоби всі деканати узгляднили передовсім ґрунтову позицію для вдів і сиріт по священиках при теперішній реєстрації ерекціональних ґрунтів. — Управа гр.-кат. вдовичо-сиріт. фонду в поморянськім деканаті. x 1—1

Дрібні оголошення.

ПОШУКУЄТЬСЯ в підгірській околиці кімнати з харчем на дві особи від 15 липня до 15. серпня. Зголошення з умовами слати до Адмін. для М. Г. 2214 2—2

ДВІ три учениці з лінного ... приму на ціле удержання. Спокійна кімната, здоровий харч, опіка і т. д. Умовитися можна вже тепер. Зголошення приймає ласкаво Адміністрація „Діла" п. з. „Добра опіка". 2217 2—2

ПРИЙМУ на харч і мешкання кілька учениць від вересня. З інформаціями устними чи письменними відноситися до о. Дуткевича, пароха церкви св. Петра і Павла у Львові. 2—[?]

ПАРОХІЯ Кутківці 2 кл. від Тернополя, що має всі середні школи ... з родинних зглядів. Близших інформацій уділяє письменно парохіяльний уряд Кутківці, почта Тернопіль. 2230 1—1

ЗВІЛЬОКАВТОВАНИЙ ЛІСОВИК пошукує якоїбудь посади, може бути гайвіство, розумієсться на лісовім і сільськім господарстві. Ласкаві зголошення до кооператив Верховина Кути. 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНЬ!

Вже приймаю фільцові і велюрові капелюхи до перерібки і фарбування, після заграничних моделів. — Ціни умірковані.

РОБІТНЯ КАПЕЛЮХІВ

Б. ГОРН, Доміпіканська 1.

2212 Позір на фірму і число дому. 1-2

Конкурс на аренду.

Сирітська фундація бл. п. о. Иосифа Фолиса віддасть по живих ... в аренду фільварок в Заложцю, старі Ожидів. До аренди належать всі будинки господарчі, дім мешкальний, ... морґів поля, 85 морґів сіножатя. Інвентар живий і мертвий мас посесор від фундації купити. Аренда на кілька літ. Кавція посесійна у висоті піврічного чиншу ... дж. Письменні оферти при долученню ... дії у висоті 300 зол. вносити до канцелярії меценаса Е. Гвоздецького у Львові, вул. Красіцких 6. до дня 10 липня 1925 р. 2211 2—2

КОНСТИТУУЮЧІ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства „Союз емеритів(ок) Повіт... у Львові" відбудуться дня 1. серпня 1925 в 9 год. рано у Львові в салі „Української Бесіди" при вул. Рутовского ч. 2[?] I. поверх з слідуючим денним порядком:

1. Отворення Зборів.
2. Вибір голови Зборів.
3. Відчитання й приняття статута.
4. Вибір предсідника, 6 членів і 2 заступників Головної Ради Товариства.
5. Вибір контрольної комісії.
6. Означення висоти вписового і вкладок.
7. Внесення членів.

Зголошення в члени до дня Загальних Зборів приймають статутово уповажнені повновласники: Танчаковський Иосиф при вул. Руська 3, I. поверх, Міщанське Братство та Давидовський Петро при вул. Ж... ч. 5 — оба у Львові. 2228 1—[?]

Повідомлення.

Пан **Ігнатій МАЗАК** перестав бути нашим представником, а разом чого не має права ані приймати замовлень на наші вироби, ані побирати якінебудь зачети на рахунок від наших відборців.

Львів, дня 11. червня 1925.

2231 1—1 „ФОРТУНА НОВА"
фабрика цукорків і ...
Н. Авдиновичева
Львів, Кордецкого 23. Тел. 26-[?]

ДО 24 ГОДИН
чистить і фарбує
хемічно одяги
жіночі і мужескі
„ОЩАДНІСТЬ"
Академічна 26.

НА ЧАС ФЕРІЙ шукаю ... тель(ка) ... що ... — ... Зелена[?] О.